

ગુજરાતના ઇતિહાસની
પ્રશ્નોત્તરમાળા.
(ધોરણ ૪ થા માટે)

સ્ત્રી, છપાવી પ્રસિદ્ધ કરી -

ગુલાબસાઈ કસનજી દેસાઈ.

હિંદુસ્તાન રેલ્વે મફલ. ઉધના સ્ટેશન

શ્રી બી. એન્ડ સં. આદિ. રેલ્વે.

સવ હકક જાણી ગવાધીત છે.

છાપનાર - ગાંધીજી ડાહ્યાભાઈ નાયક.

પ્રી "અનાવિલખ" પ્રોન્ટીંગ પ્રેસ. ભરાનપરી બાગળ-સુરત.

પ્રત ૧૦૦૦.

સંવત ૧૯૮૧.

આવૃત્તિ ૧ લી.

કિંમત ૩ આના.

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
૧૫ માર્ચ ૧૯૭૮

૧૨૩૦૬

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૩૦૬ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ જીનો-તરખાણ

વિષય મધ્યકાલ : ૮૪૬ : ૮૨૩૧-૭-૧૫૫

ગુજરાતના ઇતિહાસની અંશોત્તરમાળા.

- પ્ર. ૧. ગુજરાતમાં જુનામાં જુની રાજધાની કયું હતી ?
જિ. વલભીપૂર.
- પ્ર. ૨. વલભીપૂર ક્યાં હતું ?
જિ. એ શહેરનું ખંડેર ભાવનગર પાસે વળા ગામની નજીકમાં છે.
- પ્ર. ૩. વલભીપૂરની પછી ગુજરાતની ગાદી ક્યાં થઇ ?
જિ. પંચાસર નગરમાં થઇ.
- પ્ર. ૪. વલભીપૂરની ગાદીએ કેટલા રાજા થઇ ગયા ?
જિ. ૧૮ રાજા થઇ ગયા છે.
- પ્ર. ૫. વલભીપૂરની ગાદીએ જે રાજા થઇ ગયા તેમાંના છેલ્લા રાજા શા નામે ઓળખાય છે ?
જિ. છેલ્લા પાંચ રાજા શિલાદિત્યના નામથી ઓળખાય છે.
- પ્ર. ૬. પંચાસર નગર ક્યાં આવ્યું ?
જિ. આલાવાડાની ઉત્તરે કચ્છના રણની પાસે છે.
- પ્ર. ૭. પંચાસરના રાજા શા નામે ઓળખાય છે ?
જિ. આવડા રાજાના નામથી ઓળખાય છે.
- પ્ર. ૮. પંચાસર નગરમાં કયો રાજા રાજ્ય કરતો હતો ?
જિ. ઇ. સ. ૬૯૬ માં જયશીખર નામે રાજા રાજ્ય કરતો હતો.

- પ્ર. ૯. જયશીખરને કોની સાથે લડાઈ થઈ ?
- જિ. કતોજ દેશના કડ્યાણી નગરીના રાજા ભૂવડ જોડે લડાઈ થઈ.
- પ્ર. ૧૦. જયશીખરને ભૂવડ જોડે શા માટે લડાઈ થઈ ?
- જિ. જયશીખરની કીર્તિ અને ગુજરાતની આબાદીની વાત શંકર નામના બારોડના મોદેથી સાંભળી ભૂવડનું મન ગુજરાત જીતવાને થયું તે કારણથી લડાઈ થઈ.
- પ્ર. ૧૧. ભૂવડે પ્રથમ ગુજરાત જીતવાને કોને મોકલ્યો અને તેમાં તેનું શું થયું ?
- જિ. અના મીર નામે સેનાપતિને મોકલ્યો પણ જયશીખરનો સેનાપતિ અને માળો સુરપાળ મીર સામે લડ્યો અને તેને હરાવ્યો ને પાછો કાઢ્યો.
- પ્ર. ૧૨. મીર લડાઈમાં હારીને આવ્યા પછી ભૂવડે શું કર્યું ?
- જિ. ભૂવડ પડે ફ્રેજ લઈ ગુજરાત જીતવાને આવ્યો.
- પ્ર. ૧૩. ભૂવડ ગુજરાત જીતવા આવ્યો તેમાં પરીણામ શું આવ્યું ?
- જિ. ભૂવડે આવી પંચાસરને ઘેરો ઘાલ્યો એ ઘેરો બાવન દીવસ સુધી ચાલ્યો અને આખરે જયશીખર લડતાં મરણ પામ્યો ને તેનું રાજ ભૂવડને હાથ આવ્યું ?
- પ્ર. ૧૪. ભૂવડે ગુજરાત જીત્યા પછી શું કર્યું ?
- જિ. કચ્છ અને સોરઠના રાજાને તામે કર્યા તેમાં ખીજા નાના રાજા પાસેથી ખંડણી લેવાનું નક્કી કરી પોતાના વતીનો એક સુબેદાર મૂકી ભૂવડ પાછો દેશ ગયો.
- પ્ર. ૧૫. ભૂવડે પંચાસરને ઘેરું ત્યારે જયશીખરે શું કર્યું ?

- ગિ. જયશીખરે વિચાર્યું કે હું હારીશ નથી રાણી રૂપસુંદરી એ જીવ વાળા હતી તેને તેના ભાઈ સુરપાળ જોડે જંગલમાં મોકલી દીધી.
- પ્ર. ૧૬. રૂપસુંદરીને જયશીખરે જંગલમાં શા માટે મોકલી દીધી ?
- ગિ. એના વિચારથી મોકલી કે જો કદાચ રાણીને પુત્ર થાય તો ભવીષ્યમાં મારું વેર લઈ જીવડને હરાવે.
- પ્ર. ૧૭. રૂપસુંદરીનું જંગલમાં શું થયું ?
- ગિ. ત્યાં જંગલમાં કોઈ ભલી બીજડીએ રક્ષણ કર્યું અને જંગલમાં છોકરો સાંપડ્યો.
- પ્ર. ૧૮. રૂપસુંદરીના છોકરાનું નામ શું પાડ્યું અને તે શા કારણથી ?
- ગિ. કુંવરનો જન્મ વનમાં થયો માટે વનરાજ પાડ્યું.
- પ્ર. ૧૯. વનરાજ નામ કોણે પાડ્યું ?
- ગિ. શીલગુણસુરી નામે જાતિ હતો તેણે પાડ્યું.
- પ્ર. ૨૦. વનરાજ મોટો થયો ત્યારે તે શું કરવા લાગ્યો ?
- ગિ. એના મામા સુરપાળ જોડે લડાઈનું કામ શીખવા લાગ્યો.
- પ્ર. ૨૧. શ્રીદેવી કોણ હતી.
- ગિ. એ વાણીયણ હતી. એણે વનરાજની સારી પરંણાયાકરી કરી હતી માટે વનરાજે ગાદીએ બેસતી વખતે એની પાસે તીલક કરાવ્યું હતું.
- પ્ર. ૨૨. ચાંપો કોણ હતો ?
- ગિ. એ વાણીઓ હતો. એ જંગલમાં વનરાજનો કોરભારી હતો. એના નામ ઉપરથી ચાંપાનેર વગ્યું છે. એ ચાંપાને વનરાજે ગાદીએ બેઠા પછી પ્રધાન બનાવ્યો હતો.

- પ્ર. ૨૩. વનરાજને જંગલમાં સંતાવાની જગા કોણે બતાવી હતી ?
 જિ. અણુહીલ નામના ભરવાડે સંતાવાની જગા બતાવી હતી.
- પ્ર. ૨૪. પાટણ કોણે વસાવ્યું ?
 જિ. વનરાજે.
- પ્ર. ૨૫. વનરાજે પાટણ શી રીતે વસાવ્યું ?
 જિ. વનરાજે લૂંટ કરી ધણું ધન મેળવ્યું અને તે વડે સરસ્વતી નદીને તીરે સંવત ૮૦૨માં એ નગર વસાવ્યું.
- પ્ર. ૨૬. પાટણને શું કહેતા અને શા કારણથી ?
 જિ. અણુહીલપુર પાટણ કહેતા અને તે અણુહીલ નામના ભરવાડ ઉપરથી.
- પ્ર. ૨૭. અણુહીલપુર પાટણ નામ શા ઉપરથી પડ્યું ?
 જિ. અણુહીલ નામના ભરવાડે વનરાજને જંગલમાં માર્ગો અને સંતાવાની જગા બતાવી હતી તેથી વનરાજે એ નગરનું નામ અણુહીલપુરપાટણ પાડ્યું.
- પ્ર. ૨૮. સુરપાળ કોણે હતો ?
 જિ. જયશીખરનો સેનાપતિ અને સાગો હતો તેમજ વનરાજનો મામો હતો.
- પ્ર. ૨૯. શીલગુણસુરી કોણે હતો ?
 જિ. એ જતિ હતો. એના અપાસરમાં વનરાજની મા રૂપસુંદરી રહી હતી.
- પ્ર. ૩૦. ચાંપાનેર કોણે વસાવ્યું ?
 જિ. ચાંપા નામે વાણીએ વનરાજનો પ્રધાન હતો તેણે.
- પ્ર. ૩૧. વનરાજ કઈ સાથમાં ગાદીએ બેઠો ?

- ગી. ૬૦ સં ૭૪૬માં ગાદીએ બેઠો.
- પ્ર. ૩૨. વનરાજ કઇ સાલમાં કેટલા વરસ જીવીને મરણ પામ્યો ?
- ગી. ૬૦ સં ૮૦૬માં ૧૧૦ વર્ષની ઉમરે ૬૦ વર્ષ રાજ કરીને મરણ પામ્યો.
- પ્ર. ૩૩. વનરાજ પછી ગાદીએ કાણ બેઠો ?
- ગી. એનો છોકરો યોગરાજ ગાદીએ બેઠો.
- પ્ર. ૩૪. યોગરાજ વિષે શું જાણો છો ?
- ગી. એ પરાક્રમી હતો એણે રાજ્યને વધાર્યું લોકોને સુખી કર્યા. લગાઇમાં ધણો હોશીઆર હતો ને તીર મારવામાં કાબેલ હતો.
- પ્ર. ૩૫. યોગરાજ પછી ગાદીએ કાણ બેઠું ?
- ગી. ૮૦૬માં ગાદીએ બેઠો ૮૪૨માં ઉઠ્યો ૩૬ વરસ રાજ કર્યું
- પ્ર. ૩૬. યોગરાજ પછી ગાદીએ કાણ બેઠું ?
- ગી. એનો છોકરો ક્ષેમરાજ ગાદીએ બેઠો.
- પ્ર. ૩૭. ક્ષેમરાજ વિષે શું જાણો છો ?
- ગી. એણે રાજ્યનો વિસ્તાર અને દેશની દોલત વધારી.
- પ્ર. ૩૮. ક્ષેમરાજ પછી ગાદીએ કાણ બેઠું ?
- ગી. ભૂવડ.
- પ્ર. ૩૯. ભૂવડ પછી ગાદીએ કાણ બેઠું ?
- ગી. વીરસીંહ.
- પ્ર. ૪૦. વીરસીંહ પછી ગાદીએ કાણ બેઠું ?
- ગી. રત્નાદીત્ય.
- પ્ર. ૪૧. રત્નાદીત્ય કેરા ગુણને માટે વખણાયો છે ?
- ગી. એ રાજ સારા ગુણને માટે વખણાયો છે.

પ્ર. ૪૨. રત્નાદીત્યમાં કયા ગુણ હતા ?

ઉ. પોતાનું વચન પાળનાર સાચો, શૂરો અને ન્યાયી હતો.

પ્ર. ૪૩. રત્નાદીત્ય શરીરે કેવો હતો અને તેણે શું કામ કર્યું ?

ઉ. એ શૂરો અને અગે બળવાન હતો, લુચ્ચા, ચોર, ઠગારા વગેરે અપરાધીઓને દેશમાંથી કાઢી મૂકી એણે પ્રજાને સુખ કીધું.

પ્ર. ૪૪. રત્નાદીત્ય પછી ગાદીએ કોણ બેઠું ?

ઉ. એના પછી સાંભતસિંહ ગાદીએ બેઠો.

પ્ર. ૪૫. સાંભતસિંહ કેવા ગુણનો હતો ?

ઉ. એ નબળો અને દુર્ગુણી હતો.

પ્ર. ૪૬. આવડા વંશનો છેલ્લો રાજા કોણ ?

ઉ. સાંભતસિંહ.

પ્ર. ૪૭. સાંભતસિંહ પછી આવડા વંશની ગાદી કયા વંશમાં ગઈ ?

ઉ. વનરાજના કુળની કન્યાના વંશમાં ગઈ.

પ્ર. ૪૮. આવડા વંશના રાજાનાં નામ ગાદીએ બેઠા, ઉઠ્યાના વરસ.

રાજાનું નામ.	કઈ સાલમાં ગાદીએ બેઠો.	કઈ સાલમાં ગાદી- એથી ઉઠ્યો.	કેટલા વરસ રાજ્ય કર્યું.
વનરાજ.	૭૪૬	૮૦૬	૬૦
ચોગરાજ.	૮૦૬	૮૪૨	૩૬
ક્ષેમરાજ.	૮૪૨	૮૬૬	૨૪
ભૂવડ.	૮૬૬	૮૮૫	૨૯

વીરસીંહ.	૮૯૫	૯૨૦	૨૫
:ત્નાદીત્ય.	૯૨૦	૯૩૫	૧૫
સાંમતસિંહ.	૯૩૫	૯૪૨	૭

- પ્ર. ૪૯. આવડા વંશ કયાંથી ક્યાં સુધી કેટલા વરસ ચાલ્યો ?
- જિ. ઇ. સ. ૭૪૬થી ઈ. સ. ૯૪૨ સુધી ૧૯૬ વરસ ચાલ્યો.
- પ્ર. ૫૦. આવડા વંશ પછી કયો વંશ થયો ?
- જિ. સોલંકીવંશ.
- પ્ર. ૫૧. સોલંકી વંશનો પહેલો રાજા કોણુ હતો ?
- જિ. મૂળરાજ.
- પ્ર. ૫૨. મૂળરાજ કોનો છોકરો ?
- જિ. સામંતસિંહની બહેન લીલાદેવીનો છોકરો.
- પ્ર. ૫૩. લીલાદેવી કોને પરણી હતી ?
- જિ. કનોજના રાજા ભુવનાદીત્યનો રાજા નામે કુંવર હતો તેને.
- પ્ર. ૫૪. મૂળરાજના બાપનું નામ શું ?
- જિ. રાજ.
- પ્ર. ૫૫. ભુવનાદિત્ય કોણુ હતો ?
- જિ. કનોજનો રાજા હતો.
- પ્ર. ૫૬. મૂળરાજ કેવો હતો ?
- જિ. યુદ્ધિમાન, પરાક્રમી પણ લોભી અને દુષ્ટ હતો.
- પ્ર. ૫૭. મૂળરાજે રાજા મેળવવા કેવાં કામ કર્યાં ?
- જિ. એણે બંડ કરી પોતાના મામાને મારી નાંખ્યો અને મોસાળા પક્ષમાંથી કોઈ માદીનો દાવો કરવા ન પામે માટે તે સર્વના પ્રાણ લીધા.

- પ્ર. ૫૮. મૂળરાજ ગાદીએ બેઠો ત્યારે કયા કયા રાજ ચઢી આવ્યા ?
 જી. એ રાજ ચઢી આવ્યા (૧) ઉત્તરેથી અજમેરનો રાજ ચઢી આવ્યો (૨) દક્ષિણમાંથી તૈક્વંગણના રાજએ પોતાના સેનાપતિ આર્પને મોકલ્યો.
- પ્ર. ૫૯. મૂળરાજે પોતાના ઉપર ચઢી આવેલા રાજ સાથે શું કર્યું ?
 જી. અજમેરના રાજને ધન આપીને પાછો કાઢ્યો અને આર્પને લડાઇ કરી હરાવીને નસાડી મૂક્યો.
- પ્ર. ૬૦. ગૂર્જર ગાદીને તાએ જે ખંડીઆ રાજ હતા તે લોકો મૂળરાજની સાથે કેવી રીતે ચાલ્યા ?
 જી, મૂળરાજની આજ્ઞા માની નહિ
- પ્ર. ૬૧. અહરિપુ કોણ હતા ?
 જી. એ સોરઠનો રાજ હતા.
- પ્ર. ૬૨. અહરિપુએ શું કર્યું ?
 જી. એ ચત્રાંત્ર થઈ ગયો અને પ્રભાસના સોમનાથની જગ્યા જનારને લૂંટવા લાગ્યો.
- પ્ર. ૬૩. અહરિપુએ લૂંટ કરવા માંડી ત્યારે મૂળરાજે શું કર્યું ?
 જી. તેને સજ કરવાને માટે ગયો.
- પ્ર. ૬૪. અહરિપુની મદદે કોણ કોણ આવ્યા ?
 જી. કચ્છનો રાજ લાખો અને ખીજા કેટલાક માંડણીક રાજ આવ્યા હતા તેથી જમરું લસકર થયું હતું.
- પ્ર. ૬૫. અહરિપુની સાથે મૂળરાજને લડાઇ થઇ તેનું પરીણામ શું આવ્યું ?

- જી. મૂળરાજે તેનો પરાજય કર્યો મદરિપુ અને લાખો બંને લડાઈમાં મુઆ.
- પ્ર. ૬૬. લાખો ક્યાંનો રાજા હતો ?
- જી. કચ્છનો હતો.
- પ્ર. ૬૭. અજમેરને પહેલાં શું કહેતા હતા ?
- જી. સંભાર કે નાગોર કહેતા હતા.
- પ્ર. ૬૮. લાટ દેશ કોને કહે છે ?
- જી. મહી નદી અને નર્મદા નદીની વચ્ચેના મુલકને લાટ દેશ કહે છે.
- પ્ર. ૬૯. લાટ દેશના રાજાએ શું કર્યું હતું અને તેથી મૂળરાજે તેનું શું કર્યું ?
- જી. ગુર્જર દરબારનું અપમાન કર્યું અને તેથી મૂળરાજે તેને છત્યો.
- પ્ર. ૭૦. ચામુડ કોણ હતો ?
- જી. એ મૂળરાજનો પાટવી કુંવર હતો.
- પ્ર. ૭૧. ચામુડે મૂળરાજના વખતમાં શું કામ કર્યું ?
- જી. લાટ દેશના રાજાની સાથે લડાઈ કરતાં પરાક્રમ કરીને મૂળરાજને ખુશી કર્યો હતો.
- પ્ર. ૭૨. મૂળરાજનો અમલ ક્યાંથી ક્યાં સુધી હતો ?
- જી. આબુથી નર્મદાની દક્ષિણ સુધી પ્રસર્યો હતો.
- પ્ર. ૭૩. મૂળરાજે શું શું બંધાવ્યું હતું ?
- જી. ધણાં શિવાલય બંધાવ્યા અને સિદ્ધપુરમાં મોટું દેહરું ચણાવવા માંડ્યું પણ તે એના સમયમાં પૂરું થયું ન હતું.

- પ્ર. ૭૪. મૂળરાજને ઘડપણમાં શાનો પસ્તાવો થયો હતો ?
- જિ. મોસાળીઆની હત્યા કર્યાને પસ્તાવો થયો હતો.
- પ્ર. ૭૫. મૂળરાજે મોસાળીઆની હત્યા કરી હતી તે પાપથી છૂટવાને શું કર્યું ?
- જિ. બ્રાહ્મણોને દાન આપ્યાં વધારે વિદ્વાન બ્રાહ્મણોનો ખપ પડવાથી ઉત્તરમાંથી બ્રાહ્મણો બોલાવ્યા.
- પ્ર. ૭૬. મૂળરાજના વખતમાં કિતરથી બ્રાહ્મણો આવેલા તેના વંશ-
નો આજે કેવા કહેવાય છે ?
- જિ. ઔદિચ (ઉત્તરના) કહેવાય છે.
- પ્ર. ૭૭. મૂળરાજ પછી ગાદીએ કાણ બેઠું ?
- જિ. તેનો છોકરો ચામુડ.
- પ્ર. ૭૮. ચામુડે કેટલા વર્ષ રાજ્ય કર્યું ?
- જિ. ૧૩ વરસ રાજ્ય કર્યું.
- પ્ર. ૭૯. ચામુડ તેર વર્ષ અમલ કર્યા પછી ક્યાં ગયો ?
- જિ. રાજપાટ પોતાના વડા કુંવર વલ્લભસેનને આપી કાશી ગયો.
- પ્ર. ૮૦. ચામુડ ક્યાં મરણ પામ્યો ?
- જિ. એનો મોટો છોકરો વલ્લભસેન મરણ પામ્યો તેથી સાધુ ચમ શુક્લતીર્થમાં જઈ કરેલા પાપનો પસ્તાવો તથા પૂત્ર મુઆને શોક કરતો મરણ પામ્યો.
- પ્ર. ૮૧. વલ્લભસેન કેવો હતો ?
- જિ. દયાળુ અને સત્યવાદી હતો.

- પ્ર. ૮૨. વલ્લભસેન કેવી રીતે મરણ પામ્યો ?
 જા. ગાદીએ બેઠા પછી થોડા વખતમાં શીતળાથી મરણ પામ્યો.
- પ્ર. ૮૩. વલ્લભસેન પછી ગાદીએ કોણે બેઠું ?
 જા. ચામુંડનો બીજો કુંવર દુર્લભસેન ગાદીએ બેઠો.
- પ્ર. ૮૪. દુર્લભસેને રાજ્ય કેવી રીતે ચલાવ્યું ?
 જા. એણે રાજ કારભાર હીક રીતે ચલાવ્યો તથા તળાવ અને દેહેરા બંધાવ્યાં.
- પ્ર. ૮૫. દુર્લભસેન પછી ગાદીએ કોણે બેઠું ?
 જા. ચામુંડના ત્રીજા કુંવર નાગરાજનો છોકરો બીમદેવ ગૂજરાતનો રાજા થયો.
- પ્ર. ૮૬. બીમદેવના વખતમાં કોણે ચઢાઈ કરી ?
 જા. ઇ. સ. ૧૦૨૪માં ગીઝનીના પ્રખ્યાત સુલતાનમહમદે ગુજરાતપર સ્વારી કરી.
- પ્ર. ૮૭. મહમદ ગૂજરાતપર કેવી રીતે ચઢી આવ્યો ?
 જા. ઓચિંતો ચઢી આવ્યો.
- પ્ર. ૮૮. મહમદ ગીઝની ગૂજરાતપર ચઢી આવ્યા તેની સામે શું કર્યું ?
 જા. મહમદ ઓચિંતો ચઢી આવવાથી તેની સામે થવાની તૈયારી થઈ શકી નહિ માટે બીમદેવ પ્રભાસપાટણ આગળ એક લડાઈ લડી કચ્છ બણી નાસી પોતાના કંથકોટ નામે ગઢમાં ભરાયો.
- પ્ર. ૮૯. મહમદગીઝને ગૂજરાતપર ચઢી આવી શું કર્યું ?
 જા. એણે પ્રભાસના સોમનાથનું દેહેરૂ ભૂટ્યું અને શિવલિંગના

કડકા કર્યા. ત્યાંથી ઉપડી કંથકોટને ઘેરો પશુ ભીમદેવ તેમાંથી નીકળી નાડો.

- પ્ર. ૯૦. ભીમદેવે ગુજરાતનું રાજ પાછું કેવી રીતે લીધું ?
 જી. મહમદ વાવાઝોડાની પેઠે એકાએક ચઢી આવ્યો ને જન માલનો નાશ કરી તોફાનની પેઠે પાછો ગયો ત્યારે ભીમ-દેવે આવી પોતાનું રાજ લીધું.
- પ્ર. ૯૧. ભીમદેવ કેવો હતો ?
 જી. એ ચોર પકડવામાં અને અપરાધીઓને સજા કરવામાં સાગે હતો તેમજ લડાઇ કરવામાં ચતુર ને શૂરો હતો.
- પ્ર. ૯૨. ભીમે ક્યાં સ્વારી કરી જય મેળવ્યો ?
 જી. મિંધ ઉપર સ્વારી કરી જય મેળવ્યો,
- પ્ર. ૯૩. ભીમ ગૂજરાતની ગાદીએ હતો ને વખતે માળવાની ગાદીએ કોણુ હતું ?
 જી. પ્રખ્યાત વિદ્યોત્તેજક રાજા ભોજ રાજ કરતો હતો.
- પ્ર. ૯૪. ભીમ અને ભોજ વચ્ચે કેવો ઝનાવ હતો ?
 જી. અણુઝનાવ હતો.
- પ્ર. ૯૫. ભીમે ભોજ જોડે કોની સાથે લડાઇ કરી ?
 જી. કાશીના રાજા કરણુ જોડે મળી લડાઇ કરી.
- પ્ર. ૯૬. ભોજ ક્યારે મરણુ પામ્યો ?
 જી. ભીમ જોડે લડાઇ ચાલતી હતી તે વખતે ભોજ મરણુ પામ્યો.
- પ્ર. ૯૭. ભોજના મરણુ પછી કરણુ શું કર્યું ?
 જી. ધારાનગરીનો ભંડાર ભૂંટ્યો. તેમાં ભીમને માત્ર આપ્યો નહિ.

- પ્ર. ૯૮. અમરેરના ચોહાણુ સગ્ન વિશળદેવે ગૂળરાત ઉપર શામાટે સ્વારી કરી ?
- જિ. ભરતખંડના જે ભાગ મુસલમાનોએ જીત્યા હતા તે પાછા લેવાને એ વિશળદેવ રાગની આગેવાની નીચે શ્રીમ્મ રમપૂત રાગ ચઢયા હતા તેમાં ભીમ બળ્યો નહિ માટે તેને સગ્ન કરવાને ચોહાણુ રાગ આવ્યો.
- પ્ર. ૯૯. વિશળદેવે સ્વારી કરી તેની સામે ભીમે શું કયું ?
- જિ. ભીમ સામે લડવા ગયો પણ જીત્યો નહિ ને તેના પ્રધાને ધન આપી તથા જુદું થયું તે દેકાણે વિશળનગર વસાવવા દેવાનું કમ્બલ કરી તેને પાછો વાળ્યો.
- પ્ર. ૧૦૦. ભીમદેવના વખતમાં કયો મોટો શ્રાવક ધનાઢય હતો અને તેણે શું કયું ?
- જિ. વિમળશા નામે મોટો ધનાઢય શ્રાવક હતો એણે આજી ઉપર દેલવાડામાં અને આરાસુર ઉપર કુંભારીઆમાં મોટાં ને સુંદર દેહેરાં બંધાવ્યાં.
- પ્ર. ૧૦૧. ભીમ રાગને કેટલા કુંવર હતા ?
- જિ. ત્રણ કુંવર હતા ક્ષેમરાગ, કરણ અને મૂળરાગ.
- પ્ર. ૧૦૨. ભીમે રાગ્ય શા માટે છોડ્યું ?
- જિ. ઘડપણનો કાળ ઇશ્વરભક્તિમાં કાઢવા દેાષ તીર્થમાં જઈ રહેવા માટે રાગ્ય છોડ્યું.
- પ્ર. ૧૦૩. ભીમના પછી રાગ્ય કોને મળ્યું અને શામાટે ?
- જિ. પિતાની સાથે વડા કુંવર ક્ષેમરાગે તીર્થમાં રહેવાની ઇચ્છા જણાવ્યાથી કરણને રાગ્ય મળ્યું.

- પ્ર. ૧૦૪. કરણુ રાજ્યે રાજને કેરી રીને મજમૂન કર્યું ?
 જિ. ધંધુકા, આશાવળ, મહેવાસ, વગેરેના કોળી રાજ્યોને વશ કરી રાજ્યને મજમૂત કર્યું.
- પ્ર. ૧૦૫. કરણુ રાજ્યે શું શું અંધાવ્યું ?
 જિ. પાટણની દક્ષિણે થોડા ગાઉ ઉપર મોદેરા ગામ છે ત્યાં કરણુ સાગર નામે મોટું તળાવ અંધાવ્યું તથા બીજાં સ્થળોમાં દેહેરાં ચણાવ્યાં.
- પ્ર. ૧૦૬. કરણુ રાજ્યે કઈ નગરી વસાવી ?
 જિ. કરણાવતી નગરી વસાવી.
- પ્ર. ૧૦૭. કરણાવતી નગરી હાલ ક્યાં છે ?
 જિ. તે ક્યાં હતી તે કંઈ નક્કી જણાયું નથી.
- પ્ર. ૧૦૮. કરણુ રાજના છોકરાનું નામ શું ?
 જિ. સિદ્ધરાજ જયસિંહ,
- પ્ર. ૧૦૯. કરણુ રાજ મરણુ પામ્યો ત્યારે સિદ્ધરાજ કેવડો હતો ?
 જિ. નાનો બાળક હતો.
- પ્ર. ૧૧૦. સિદ્ધરાજ બાળક હતો ત્યારે રાજ કોણુ ચલાવતું ?
 જિ. એની મા મીનગદેવી.
- પ્ર. ૧૧૧. મીનગદેવી કોણુ હતી ?
 જિ. કરણુની રાણી અને સિદ્ધરાજની મા.
- પ્ર. ૧૧૨. મીનગદેવીએ શું અંધાવ્યું ?
 જિ. વીરમગામમાં મુનસર તળાવ અને ધોળકામાં મેલાવ તળાવ અંધાવ્યાં.

- પ્ર. ૧૧૩. સિદ્ધરાજને લઇ મીનગદેવી ક્યાં ફરવા ગઇ હતી ?
 જી. ગુજરાતમાં.
- પ્ર. ૧૧૪. મીનગદેવી સિદ્ધરાજને ગુજરાતમાં ફરવા લઇ ગઇ તે વખતે
 પાટણ ઉપર કોણે ચડાઇ કરી ?
 જી. માળવાના રાજા યશોવર્માએ.
- પ્ર. ૧૧૫. સિદ્ધરાજ માળવા ચડાઇ કરવાને શા માટે તૈયાર થયા ?
 જી. યશોવર્માએ ગુજરાત પર ચડાઈ કરી તે વખતે સિદ્ધરાજ
 અણહીલપુર નહોતો પણ કામ ચલાઉ મંત્રી હતા તેણે
 યશોવર્માને ધન આપી પાછો કાઢ્યો તે સિદ્ધરાજને ગમ્યું
 નહિ તે એણે માળવા પર ચડાઇ કરવાની તૈયારી કરી.
- પ્ર. ૧૧૬ સિદ્ધરાજે કયું મોઢું તળાવ બંધાવ્યું ?
 જી. સહસ્રલિંગ નામે તળાવ બંધાવ્યું.
- પ્ર. ૧૧૭. સિદ્ધરાજ માળવાના રાજા સાથે ક્યાં સુધી લડ્યા અને
 તેમાં શું થયું ?
 જી. બાર વરસ સુધી અને ધારાનગરી જીતી લઇ યશોવર્માને
 કેદ પકડી પાટણ આણ્યો.
- પ્ર. ૧૧૮. સિદ્ધરાજે યશોવર્માને પકડી આણી તેનું શું કર્યું ?
 જી. સુધરેલી રીત પ્રમાણે બંધીવાન રાખને માન આપ્યું ને
 પોતાની લાયકી જણાવી.
- પ્ર. ૧૧૯. મળરાજના ચણાવેશ શિવાલય રૂપમાળને કોણે પૂર્ણ કરાવ્યું ?
 જી. સિદ્ધરાજ જયસિંહે
- પ્ર. ૧૨૦. રાણકદેવી કોણ હતી ?
 જી. કોઇ કુંભારને ઘેર ઉછરેલી રાજપુત્રી હતી.

- પ્ર. ૧૨૧. રાણકદેવીનો વિવાહ કોની સથે થયો હતો ?
 જિ. સિદ્ધરાજ જયસિંહ વેરે થયો હતો.
- પ્ર. ૧૨૨. રાણકદેવી સિદ્ધરાજ વેરે શા માટે પરણી નહિ ?
 જિ. લગ્ન થયાં પહેલાં જીનાગદનો રાજા ખેંગાર તેને બળાતકારે લઈ જઈ પરણ્યો હતો.
- પ્ર. ૧૨૩. ખેંગાર રાણકદેવીને બળાતકારે લઈ જઈ પરણ્યો તેથી સિદ્ધરાજે શું કર્યું ?
 જિ. તેને સગ્ન કરવાને મોટી સેના સહીત સોરઠ ગયો ત્યાં જીદ્ધ કર્યું તેમાં ખેંગાર મરાયો અને ક્રોધના આવેશમાં રાણકદેવીના બે નિરપરાધી બાળક દીકરાને માર્યા ને રાણકદેવીને પકડી આણી.
- પ્ર. ૧૨૪. રાણકદેવીએ સિદ્ધરાજ વેરે પુનરુલ્લગ્ન કર્યું કે નહિ ?
 જિ. પુનરુ લગ્ન કર્યું નહિ પણ વદરાણી આગળ સતી થઈ બળી મુઈ.
- પ્ર. ૧૨૫. સિદ્ધરાજ જયસિંહની શાથી નામના થઈ ?
 જિ. એણે પોતાના મુલકમાં ઠેકાણે ઠેકાણે કૂવા, વાવ, તળાવ, દેહેરાં વગેરે બંધાવી લોકને સુખી કર્યાં તેથી એની નામના થઈ.
- પ્ર. ૧૨૬. સિદ્ધરાજે ધર્મ તથા રાજનો બંદોબસ્ત કેવો કર્યો હતો ?
 જિ. એણે ધર્મ સંબંધી બધા પંથને છૂટ આપી હતી ને રાજ્યનો બંદોબસ્ત સારો રાખ્યો હતો.
- પ્ર. ૧૨૭. સિદ્ધરાજનું રાજ ક્યાં સુધી પ્રસર્યું હતું ?

- જી. ગુજરાત ને સોરઠ ઉપરાંત કચ્છ દેશનો રાજ્ય. ઉત્તરે અય્યોજ્યર અને ચંદ્રાવતીના પરમાર રાજ્ય આધીન હોઇ આમુની પેલીમેર સુધી સત્તા ફલાઈ હતી તથા પૂર્વે માળવા, દક્ષિણમાં કોલાપૂર સુધી અમલ હતો.
- પ્ર. ૧૨૮. સિદ્ધરાજ પછી ગાદી કયા વંશમાં ગઈ ?
- જી. એ મહાન રાજ્યને પૂત્ર ન હોવાથી રાજપાટ એના ઓરમાન કાકા ક્ષેમરાજના વંશમાં ગઈ.
- પ્ર. ૧૨૯. ક્ષેમરાજના પૂત્રનું નામ શું ?
- જી. દેવપ્રસાદ.
- પ્ર. ૧૩૦. દેવપ્રસાદના કુંવરનું નામ શું ?
- જી. ત્રિભુવનપાળ.
- પ્ર. ૧૩૧. ત્રિભુવનપાળને કેટલા છોકરા ને છોકરી હતી ?
- જી. ત્રણ કુંવર, (૧) મહીપાળ (૨) કીર્તિપાળ (૩) કુમારપાળ અને એ છોકરી (૧) પ્રેમદેવી (૨) દેવળદેવી.
- પ્ર. ૧૩૨. પ્રેમદેવી કોની સાથે પરણી હતી ?
- જી. સિદ્ધરાજ સામદ કાનદેવને પરણી હતી.
- પ્ર. ૧૩૩. દેવળદેવી કોની સાથે પરણી હતી ?
- જી. કાશ્મીરના મહારાજ સાથે પરણી હતી
- પ્ર. ૧૩૪. સિદ્ધરાજ પછી ગાદીએ કોણ આવ્યું ?
- જી. કુમારપાળ.
- પ્ર. ૧૩૫. કુમારપાળને ગાદી મેળવવા શા માટે આપદા પડી ?
- જી. સિદ્ધરાજની મરણ પોતાની પછી કુમારપાળ નહિ એસે

એવી હતી તેથી તેને પકડવાને પ્રયત્ન કર્યો એ માટે પર-
દેશમાં નાસી જઈ કુમારપાળને આપણ વેડવી પડી

પ્ર. ૧૩૬. સિદ્ધરાજ જયસિંહના મરણ પછી કુમારપાળ કેવી રીતે
ગાદીએ બેઠો ?

જી. એણે સિદ્ધરાજના મરણની ખબર સાંભળી તરત પાટણ
આવ્યો તે તેના બનેલીની મદદ મળવાથી સામંતો અને
અને મંત્રીઓએ તેને પાટે બેસાડ્યો.

પ્ર. ૧૩૭. કુમારપાળ ગાદીએ બેઠો ત્યારે તેની ઉંમર કેટલા વરસની હતી

જી. ૫૦ વરસની હતી.

પ્ર- ૧૩૮. સિદ્ધરાજના ભયથી કુમારપાળ નાસતો ફરતો તે વખતે
એને કોની સહાય હતી ?

જી. ઉદયાનમંત્રી, હેમાચાર્યાદિ જૈનોની એને ગુપ્ત સહાય હતી

પ્ર. ૧૩૯. કુમારપાળે હેમાચાર્ય વગેરેને શાનું વચન આપ્યું હતું ?

જી. રાજ્ય મળે તો શ્રાવક થવું.

પ્ર. ૧૪૦. કુમારપાળે હેમાચાર્યને આપેલું વચન પાળ્યું કે કેમ ?

જી. પાળ્યું અને તે શ્રાવકધર્મ પાળવા લાગ્યો.

પ્ર. ૧૪૧. કુમારપાળ ગાદીએ બેઠા પછી કોને કોને હરાવ્યા ?

જી. કેટલાક સરદારોએ બંડ કર્યા તથા કેટલાકપર દેશી રાજા
ચઢી આવ્યા તે તે સર્વને શૂરા કુમારપાળે હરાવ્યા.

પ્ર. ૧૪૨. આંન કોણુ હતો અને તેણે શું કર્યું ?

જી. એ નાગોરનો રાજા, એણે ગુજરાત પર સ્વારી કરી હતી
પણ લડાઈમાં જખમી થયો અને કુમારપાળને તાબે થયો.

- પ્ર. ૧૪૩. કુમારપાળના વખતમાં માળવાના રાજ્યએ શું કર્યું અને
અને તેનું કુમારપાળે શું કર્યું ?
- જિ. માળવાના રાજ્યએ જે ફ્રેન્ચ મોકલી તેના ઉપરી નાયકો
ફૂરી શત્રુને મળી ગયાથી કુમારપાળે પાંડે જઈ તેનો પરાજય કર્યો.
- પ્ર. ૧૪૪. આમ્રભટ કોણુ હતો ?
- જિ. કુમારપાળનો સાંમત હતો.
- પ્ર. ૧૪૫. આમ્રભટે કયા ચઢાઈ કરી અને તેમાં શું થયું ?
- જિ. કોકણના રાજા મલ્લિકાજ્યનના ઉપર ચઢાઈ કરી પણ હાર્યો
પણ બીજી સ્વારી કરી તેમાં રાણાને હણી તેની રાજધાની
લૂંટી બહુ ધન લાવ્યો.
- પ્ર. ૧૪૬. કુમારપાળે શાનાં દહેરાં બંધાવ્યાં ?
- જિ. ધણાંક શિવાલય અને પારસનાથનાં દહેરાં બંધાવ્યાં તથા
સોમનાથનું મોટું દેહેરું સમરાવ્યું.
- પ્ર. ૧૪૭. કુમારપાળે કેટલાં વરસ રાજ્ય કર્યું અને શાથી મુઝ્યો ?
- જિ. એણે ૩૧ વરસ રાજ્ય કર્યું. એને ૩૦ વર્ષ રાજ્ય કર્યાં ને
થયાં ત્યારે રક્તપિત્તનો રોગ થયો અને તેથી થોડા માસમાં
મરણ પામ્યો.
- પ્ર. ૧૪૮. કુમારપાળને રોગ થયો તે વખતે કોણુ મરણ પામ્યું ?
- જિ. એનો મોટો ગુર હેમાચાર્ય ૮૪ મે વર્ષે મરણ પામ્યો ?
- પ્ર. ૧૪૯. કુમારપાળે કયાંથી કયાં સૂંધી કેટલાં વર્ષ રાજ્ય કર્યું ?
- જિ. ૪૦ સં ૧૧૪૩ ૪૦ સં ૧૧૭૪ સૂંધી ૩૧ વર્ષ રાજ્ય કર્યું
- પ્ર. ૧૫૦. કુમારપાળ પછી કોણુ ગાદીએ બેઠું ?

- જી. એના ભાઇ મહીપાળનો કુંવર અજોપાળ ગાદીએ બેઠો.
- પ્ર. ૧૫૧. અજોપાળ કયો ધર્મ પાળતો.
- જી. શૈવધર્મ ધર્મ પાળતો.
- પ્ર. ૧૫૨. અજોપાળે શું કર્યું ?
- જી. કુમારપાળ શ્રાવક હતો એટલે જૈન ધર્મી હતો તેના જૈન દેહેરાં તોડ્યાં તથા કેટલાક જૈન મંત્રી અને સરદારોને માર્યા.
- પ્ર. ૧૫૩. અજોપાળે કેટલાં વર્ષ રાજ્ય કર્યું અને શાથી મરણ પામ્યો ?
- જી. એણે ત્રણ વર્ષ રાજ્ય કર્યું નેવામાં મહેલના કોઇ પોળી-આએ તેની છાતીમાં કટાર બોકી તેના પ્રાણ બીધો.
- પ્ર. ૧૫૪. અજોપાળ પછી ગાદીએ કોણ બેઠું ?
- જી. એનો છોકરો મૂળરાજ. એ બાળક હતો.
- પ્ર. ૧૫૫. મૂળરાજ બાળક હતો તે વખતે રાજ કોણ ચલાવતું ?
- જી. એની મા નાયકાદેવી રાજકારભાર ચલાવતી.
- પ્ર. ૧૫૬. બાળમૂળરાજના વખતમાં કોણે ચઢાઈ કરી ?
- જી. અફઘાનીસ્તાનથી મહમદ (શાહયુદ્દીન) ઘેરી ચઢી આવ્યો.
- પ્ર. ૧૫૭. શાહયુદ્દીન ઘેરીને કોણે હરાવ્યો ?
- જી. બાળ મૂળરાજના કાકા બીમે હરાવ્યો.
- પ્ર. ૧૫૮. શાહયુદ્દીન ઘેરી સાથે લડાઇ થઇ તે વખતે બાળમૂળરાજની મા ક્યાં હતી ?
- જી. બાળ રાજને લઇ રાજમાતા કુંગરી ઉપર બેઠી સંગ્રામ જોતી હતી અને સિપાઈઓને હિમ્મત આપતી હતી.
- પ્ર. ૧૫૯. બાળ મૂળરાજ પછી ગાદીએ કોણ બેઠું ?
- જી. બીમદેવ બીજો.

પ્ર. ૧૬૦. ભીમદેવ બીજનું નામ શું ?

જી. ભોળોભીમ.

પ્ર. ૧૬૧. ભોળોભીમ નામ કેમ પડ્યું ?

જી. એ ચઢાઉ અને અવિચારી હતો માટે.

પ્ર. ૧૬૨. ભોળોભીમ ગૂજરાતની ગાદીએ હતો ત્યારે કયા પરદેશી લોક ચઢાઈ કરવા લાગ્યા ?

જી. કાબુલના મુસલમાન આફઝાહ બરતખાંડ જીતવાને સ્વારી કરવા લાગ્યા.

પ્ર. ૧૬૩. કાબુલના મુસલમાન આફઝાહ સ્વારી કરવા લાગ્યા તે વખતે રણપૂત રાજાએ શું કરવા માંડ્યું ?

જી. પોતાનો ખચાવ કરવાને દેકાજો માંહોમાંહે વઢી નબળા પડ્યા.

પ્ર. ૧૬૪. ભોળોભીમ ગૂજરાતની ગાદીએ હતો તે વખતે અજમેરમાં કોણુ રાજ્ય કરતું હતું ?

જી. ચોહાણુ વંશનો સોમેશ્વર રાજા રાજ્ય કરતો હતો,

પ્ર. ૧૬૫. ભોળોભીમ ગૂજરાતની ગાદીએ હતો તે વખતે દિલ્લીની ગાદીએ કોણુ રાજ્ય કરતું હતું ?

જી. પૃથુરાજ એની માના આપની ગાદીએ.

પ્ર. ૧૬૬. પૃથુરાજ કોનો છોકરો ?

જી. અજમેરના ચોહાણુ વંશના સોમેશ્વરનો.

પ્ર. ૧૬૭. ભોળોભીમને આજુના રાજા સાથે લડાઈ શા માટે થઈ ?

જી. પૃથુરાજનો વિવાહ આજુના રાજાની કુંવરી વેરે થયો હતો

તેમ છતાં ભોળાભીમે તેને માગી આપુના રાગને ના કહાવી
ને કન્યા અજમેર મોકલી દીધી માટે.

પ્ર. ૧૬૮. ભોળા ભીમને આપુનારાગ સાથે લડાઈ થઈ તેમાં શું થયું?
જિ. મોટી સેના લઈ ભોળાભીમ આપુના રાગ ઉપર ચડ્યો ને
તેને હરાવી તેની પૂઠે અજમેર સંધી ધાયો. અહીં જુદા
થયું તેમાં સોમેશ્વર લડાઈમાં મર્યો ને ભીમ જય કરી
સ્વદેશ પાછો આવ્યો.

પ્ર. ૧૬૯. પૃથુરાજે આપનું વેર લેવા માટે શું કર્યું ?

જિ. એણે મોટા બળવાન લશ્કર સાથે ગૂજરાતપર ચઢાઈ કરી
અને લડાઈ થઈ તેમાં ભીમ હાર્યો.

પ્ર. ૧૭૦. પૃથુરાજ ગુજરાત જીતીને ગયા પછી તેના ઉપર કાણુ ચઢી
આવ્યું અને તેમાં શું થયું ?

જિ. શાહપુદ્દીન ધોરી ચઢી આવ્યો અને તેમાં પૃથુરાજ હાર્યો
અને માર્યો ગયો એનું રાજ્ય મુસલમાન પાદશાહને વશ થયું.

પ્ર. ૧૭૧. ધોરી પાદશાહે કુતુબુદ્દીનને ક્યાંનો સુખો કરાવ્યો ?

જિ. દીલ્લીના.

પ્ર. ૧૭૨. શાહપુદ્દીનધોરીએ ફરીથી આવી શું કર્યું ?

જિ. કોળ, કાશી નગરેના રાગને હરાવી ધણો કેર કર્યો.

પ્ર. ૧૭૩. ઈ. સ. ૧૧૮૪માં શું થયું ?

જિ. ગુજરાત ઉપર કુતુબુદ્દીન આવી ભીમની ફોજને હરાવીને
મુલક લૂંટ્યો.

- પ્ર. ૧૭૪. બીમદેવે કુતુબુદ્દીનના આવ્યા પછી શું કર્યું ?
 જી. બીજા રાજા જોડે મળી તેને અજમેરથી કાઢવાનો પ્રયત્ન કર્યો મુસલમાન સુબો હાર્યો ને બચાવો તથાપિ તેના પાદશાહે કુમક મોકલવાથી ચઢતી થઇ.
- પ્ર. ૧૭૫. કુતુબુદ્દીને શું કર્યું ?
 જી. અણહીલપુર કબજો કર્યું ને બીમ નાઠો પરંતુ રજપૂત બળ છેક તૂટ્યું ન હતું.
- પ્ર. ૧૭૬. બીમે કુતુબુદ્દીને અણહીલપુર લીધા પછી શું કર્યું ?
 જી. રજપૂત બળ છેક તૂટ્યું ન હતું તેથી બીમે ફરી ગુજરાતનો કબજો લીધો પણ સુબો રાજ કરી શક્યો નહિ.
- પ્ર. ૧૭૭. બીમે ગુજરાત લીધા પછી તેની સામે કેણુ થયું ?
 જી. કેટલાક સાંમતો અને મંડળિક રાજાઓએ બંડ કાઢ્યાં એમાના એક જયતસિંહ સોલંકીએ અણહીલપુર હસ્તગત (તાબે) કરી ઈ. સ. ૧૨૨૪ માં પોતાની દુવાઇ ફેરવી.
- પ્ર. ૧૭૮. જયતસિંહ સોલંકીએ અણહીલપુર લીધા પછી બીમે શું કર્યું ?
 જી. ત્રણ ચાર વર્ષ માં તેની પાસેથી રાજ્ય પાછું લીધું.
- પ્ર. ૧૭૯. ધોળકાના વાઘેલા રાણાએ બીમના વખતમાં શું શું કર્યું ?
 જી. બળવો કરી કેટલાક પ્રાંત કબજો કર્યા.
- પ્ર. ૧૮૦. બીમદેવની પાછળ મદીએ કેણુ બેઠું અને તેનું શું કર્યું ?
 જી. ત્રિભુવનપાળ મદીએ બેઠો પણ ધોળકાના રાણા વિશ્વજીદેવે તેને ઉઘાડી મૂક્યો.
- પ્ર. ૧૮૧. અણહીલવાડના સોલંકી રાજા નબળા પડ્યા તેવારે કયા રાજા જોરપર આવ્યા ?

ગિ. વાઘેલા રાજા જોરપર આવવા લાગ્યા.

પ્ર. ૧૮૨. કયા વાઘેલા સરદારે ભોળા ભીમને મદદ કરી હતી ?

ગિ. અર્જુનરાજ નામે શૂરા વાઘેલા સરદારે.

પ્ર. ૧૮૩. ભોળા ભીમે કેને પ્રધાન ઠરાવ્યો ?

ગિ. અર્જુનરાજના છોકરા લવણપ્રસાદને.

પ્ર. ૧૮૪. પાછળથી લવણપ્રસાદને ભોળા ભીમ સાથે કેવી રીતે બનાવ રહ્યો ?

ગિ. અણુબનાવ થયો લવણપ્રસાદે પોતાના સ્વામીની સામે બંડ ઉઠાવ્યું.

પ્ર. ૧૮૫. લવણપ્રસાદે બંડ ઉઠાવીને શું કર્યું ?

ગિ. રાજ્યના દક્ષિણ અને નૈઋત્ય ભાગનો એટલે સાગરમતી અને નર્મદાની વચ્ચેનો મુલક તથા ઘોળકાને ધંધુકા પરગણાનો કબજો કરી રાણા લવણપ્રસાદે પોતાની રાજધાની ઘોળકામાં કરી.

પ્ર. ૧૮૬. લવણપ્રસાદના કુંવરનું નામ શું કર્યું ?

ગિ. વીરધવળ તેણે ખંભાત, ઓધરા વગેરે જીતી રાજ્યમાં વધારે કર્યો.

પ્ર. ૧૮૭. વીરધવળના પ્રધાન કોણ હતા ?

ગિ. વસ્તુપાળ અને તેજપાળ નામે આવકવાણીઆ હતા.

પ્ર. ૧૮૮. વસ્તુપાળ અને તેજપાળ કેવા હતા ?

ગિ. તેઓ લડવૈયા અને રાજકાજમાં ચતુર હતા.

પ્ર. ૧૮૯. રાણા વીરધવળનું મૃત્યું કયારે થયું ?

ગિ. ઇ. સ. ૧૨૩૯-૪૦માં થયું.

- પ્ર. ૧૬૦. વીરધવળને કેટલા કુંવર હતા ?
 જિ. એ (૧) વીરમદેવ (૨) વીશળદેવ.
- પ્ર. ૧૬૧. વીરમદેવ જોડે વીરધવળને કેવો બનાવ હતો ?
 જિ. વીરમદેવને વીરધવળ અને કારભારી જોડે બનતું નહતું તેથી એને વીરમગામમાં રાખ્યો હતો.
- પ્ર. ૧૬૨. વીરધવળ પછી ગાદીએ કોણે બેસ્યું ?
 જિ. વીશળદેવ.
- પ્ર. ૧૬૩. વીરમદેવને કોણે મારી નાંખ્યો અને શાથી ?
 જિ. વીરમદેવે રાણાના મરણ પછી ગાદીનો દાવો કર્યો પણ વસ્તુપાળે વીશળદેવને ગાદીએ બેસાડી વીરમદેવને હરાવી મારી નાંખ્યો.
- પ્ર. ૧૬૪. વિશળદેવે ગાદીએ બેઠા પછી શું કર્યું ?
 જિ. ભાઈ તરફનું ભય ગયા પછી વિશળદેવે વાણીઆ મંત્રી કને વજરાત લઈ નાગડ નામે આહ્વાણને સોંપી.
- પ્ર. ૧૬૫. ઇ. સ. ૧૨૪૪માં વિશળદેવે શું કર્યું ?
 જિ. અણુહીલવાડ ઉપર સ્વારી કરી ત્યાંના નમંળા મહારાજ ત્રિભુવનપાળને કાઢી મૂકીને આખા ગુજરાતનો ધણી થયો ને મહારાજ સિધિરાજની પદવી ધારણ કરી.
- પ્ર. ૧૬૬. વીશળદેવે બીજા કોને હરાવ્યા ?
 જિ. પોતાના રાજ્ય ઉપર હુમલા કરનાર શત્રુઓને તેણે હરાવ્યા.
- પ્ર. ૧૬૭. વીશળદેવે કયા રાજ્યની કુંવરીને કેવી રીતે પરણ્યો ?
 જિ. કર્ણાટકના મહારાજાએ પોતાની કન્યાને માટે સ્વયંવર કર્યો તેમાં તે કુંવરીએ મહારાજા વીશળદેવને વરમાળા પહેરાવી.

પ્ર. ૧૯૮. વાઘેલા રાજની સત્તા આખા ગૂજરાતપર બેઠા પછી તે કેવી રીતે ચાલવા લાગ્યો.

જિ. વાઘેલા રાજ તથા વાણિયાને વ્યાજાણુ કારભારીઓ મુસલમાન રાજના હુમલાની સામા થવાની અગમચેતી ન રાખતાં ભયના વખતને માટે સજ થવાને બદલે આજસ ને મોજમજા ભાગવવા લાગ્યા.

પ્ર. ૧૯૯. વાઘેલા રાજઓએ પોતાનું રાજ કેવી રીતે ખોયું ?

જિ. આજસ મોજમજાને મૂર્ખ અરુઓથી દોરાઇ દેહેરં બાંધવામાં પોતાનો જીવ ધાલ્યો બળવાન શત્રુ થડમાં છે એ વાતનું બાન રાખ્યું નહિ તેથી વનરાજે સ્થાપેલું અને સિદ્ધરાજ ને કુમારપાળ જેવા પ્રતાપી રાજઓએ મોટે દરજ્જે ચલાવેલું રાજ ખોયું.

પ્ર. ૨૦૦. વાઘેલા રાજએ પોતાનું રાજ ખોયાથી દેશનું શું થયું.

જિ. દેશની ખરાબી થઇ લોક પરાક્રમ હીન થઇ ગયા.

પ્ર. ૨૦૧. ઈ. સ. ૧૩૦૪ માં શું થયું ?

જિ. દિલ્લીના સુલતાન અલાઉદ્દીને પોતાના બાઈ અલદુગાન તથા વડા વજીર નસરતખાનને મોટી ફોજ સાથે ગૂજરાત જીતવા મોકલ્યા.

પ્ર. ૨૦૨. અલાઉદ્દીને સ્વારી મોકલી ત્યારે ગૂજરાતની માદીએ કોણુ રાજ કર્યું હતું ?

જિ. કરણુ વાઘેલા.

પ્ર. ૨૦૩. અલાઉદ્દીને ગૂજરાતપર સ્વારી મોકલી ત્યારે કરણુ શું કર્યું ?

જિ. કરણુ નાસી દક્ષિણ દેશમાં બાગબાણુમાં મરાયો વનરાજની

નગરી પરદેશીને પરધર્મીને હાથ ગાંઠ ને મુસલમાન અમલ બેઠો.

- પ્ર. ૨૦૪. અલ્લાહદીનના મુસલમાન લશ્કરે શું કર્યું ?
 જી. ખેતર, ગામ, શહેર તૂટ્યાં, બાબ્યાં ને દેશની માઠી હાલત કરી રૂઢમાળા વગેરે ઘણાં દેહેરાં તોડી પાડ્યાં.
- પ્ર. ૨૦૫. કરણુ નાસી ગયા પછી તેની રાણીનું શું થયું ?
 જી. કરણુની રાણીઓને પકડી દિલ્લી મોકલી તેમાં કમળાદેવી નામે હતી તે સુલતાનની માનીતી બેગમ થઇ.
- પ્ર. ૨૦૬. કમળાદેવીએ અલ્લાહદીન પાદશાહને શું શીખવ્યું ?
 જી. દેવળદેવી આપની જોડે બાગલાણુમાં હતી તેને પોતાની પાસે લાવવાને શીખવ્યું.
- પ્ર. ૨૦૭. દેવળદેવીને લાવવાને અલ્લાહદીને શું કર્યું ને તેમાં શું થયું ?
 જી. ફોજને મોકલી તેણે ત્યાં જઇ દેવળદેવીને માગી ગુર્જર રાજ્યે કુળની લાજ રાખવાને શૂરથી સામે લડયો તો પણ તેના વેરી કુંવરીને બળાત્કારે લઇ ગયા બિચારો કારણુ દુઃખનો માર્યો રવડી રખડીને મુઓ.

સોલ એજન્ટ

લલ્લુભાઈ નારણદાસ બુકસેલર.

લીમડાચોક—મુરત.

